

SERMO CCCXXXIII¹.*In Natali Martyrum.*

I. DOMINUS noster Jesus Christus testibus, id est, Martyribus suis pro humana fragilitate sollicitis, ne forte eum confitendo atque moriendo perirent, magnam securitatem dedit, dicens: « Capillus de capite vestro non peribit². » Times ergo ne pereas, cujus capillus non peribit? Si sic custodiuntur superflua tua, in quanta tutela est anima tua? Non perit capillus, qui cum tondetur, non sentis; et perit anima, per quam sentis? Sane multa dura eos passuros esse prædixit, ut prædicendo faceret paratiores, dicerentque illi: « Paratum cor meum³. » Quid est: « Paratum cor meum, » nisi parata voluntas mea? Paratam ergo habent Martyres voluntatem in martyrio: sed « Præparatur voluntas a Domino⁴. » Illis autem malis duris atque asperis futuris commemoratis adjecit: « In » vestra patientia possidebitis animas vestras⁵. In vestra, » inquit, patientia. » Non enim esset patientia tua, si non ibi esset et voluntas tua. « In vestra patientia: » sed unde nostra? Nostrum est quod a nobis habetur, nostrum est et quod nobis donatur. Nam si non sit nostrum, non donatur. Quomodo enim aliquid donas, nisi ut ejus sit cui donas? Aperta est illa confessio: « Nonne Deo subji- » cietur anima mea? Ab ipso est enim patientia mea⁶. »

¹ Alias 14, inter Homilias I. — ² Luc. XXI, 18. — ³ Psal. LVI, 8. — ⁴ Prov. VIII, 35, juxta LXX. — ⁵ Luc. XXI, 19. — ⁶ Psal. LXI, 6.

Dicit nobis ipse: « In vestra patientia. » Dicamus illi et nos: « Ab ipso est patientia mea. » Tuum fecit donando, noli esse ingratus tibi assignando. Nonne in Oratione Dominica dicimus et nostrum esse quod a Deo est? Quotidie dicimus: « Panem nostrum quotidianum¹. » Jam dixisti, « Nostrum; » et dicis, « Da nobis. » Ecce « Nostrum, » ecce « Da nobis. » Illo dante fit nostrum. Si illo dante fit nostrum, nobis superbientibus fit alienum. Dicis, « Nostrum; » et dicis, « Da nobis. » Quid ergo tibi assignas, quod non tibi ipse dedisti? « Quid enim habes, quod non » accepisti²? » Dicis, « Nostrum: » et, « Da nobis. » Agnosce largitorem, confitere te accipere, ut libenter ille dignetur dare. Quid si non egeres, qui mendicas, et superbus es? Annon mendicas, qui panem petis? Panis noster æternus, Christus in Patris æqualitate: panis noster quotidianus, Christus in carne: æternus sine tempore, quotidianus in tempore. Tamen ipse est « Panis qui de » coelo descendit³. » Fortes sunt Martyres, firmi sunt Martyres: sed « Panis confirmat cor hominis⁴. »

II. Jam ergo audiamus Paulum apostolum dicentem, cum passioni appropinquaret, de corona sibi parata præsumentem: « Bonum, inquit, certamen certavi, cursum » consummavi, fidem servavi: de cætero superest mihi » corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die » justus Judex: non solum autem mihi, sed et omnibus » qui diligunt manifestationem ejus⁵. Reddet, inquit, » mihi Dominus coronam justus Judex. » Debet ergo, quod reddet. Reddet ergo justus Judex⁶. Non enim opere inspecto potest negare mercedem. Quod opus inspicit? « Bonum certamen certavi, » opus est: « Cursum consum- » mavi, » opus est: « Fidem servavi, » opus est. « Superest

¹ Matth. VI, 11. — ² 2 Cor. IV, 7. — ³ Joan. VI, 41. — ⁴ Psal. CIII, 15. — ⁵ Tim. IV, 7, 8. — ⁶ Vide tract. de Gratia et de lib. arbitr. c. XVII.

» mihi corona justitiæ, » merces est. Sed in mercede tu nihil agis: in opere non solus agis. Corona tibi ab ipso est; opus autem abs te est, sed non nisi ipso adjuvante. Cum autem Paulus apostolus, prius Saulus, crudelissimus esset et immanissimus persecutor¹, nihil omnino boni merebatur, imo merebatur plurimum mali: merebatur enim damnari, non eligi. Et ecce subito, cum mala faceret, et mala mereretur, una cœlesti voce prosternitur: persecutor dejicitur, prædicator erigitur. Audi cum hoc ipsum confitentem: « Qui prius fui blasphemus et persecutor et injuriosus, sed misericordiam consecutus sum². » Numquid ibi dixit, « Reddet mihi justus iudex? Misericordiam, inquit, consecutus sum: » mala merebar, bona accepi. « Non secundum peccata nostra fecit nobis³. Misericordiam consecutus sum. » Debita mihi non sunt reddita. Si enim debita redderentur, supplicium redderetur. Non, inquit, accepi quod debebatur: « Sed misericordiam consecutus sum. Non secundum peccata nostra » fecit nobis. »

III. « Quantum distat Oriens ab Occidente, longe » fecit a nobis iniquitates nostras⁴. Quantum distat Oriens » ab Occidente: » avertere ab Occidente, convertere ad Orientem. Ecce unus homo, Saulus et Paulus. Saulus in Occidente, Paulus in Oriente; persecutor in Occidente, prædicator in Oriente. Occidunt ibi peccata, oritur inde justitia. In Occidente vetus, in Oriente novus: in Occidente Saulus, in Oriente Paulus. Unde hoc Saulo, unde hoc crudeli, unde hoc persecutori, unde hoc non pastori? Ipse enim erat lupus rapax, de tribu Benjamin⁵. Ipse dicit. Dictum autem erat in prophetia: « Benjamin » lupus rapax, mane rapiet prædam, et ad vesperam di-

¹ Act. ix. — ² 1 Tim. i, 13. — ³ Psal. cii, 10. — ⁴ Ibid. 12. — ⁵ Rom. xi, 1.

» videt escas¹. » Prius consumpsit, posterius pavit. Rapiebat, prorsus rapiebat. Legite, rapiebat: legite librum Actuum Apostolorum. Litteras a pontificibus acceperat, ut quoscumque inveniret sectantes viam Christi, victos adduceret puniendos². » Ibat, sæviebat, cædes et sanguinem anhelabat. Ecce rapit: sed adhuc mane est, vanitas sub sole est. Fit ei vespera, quando cæcitate percutitur. Oculi ejus ad hujus mundi vanitatem clauduntur, alii interiores illuminantur. Vas paulo ante perditionis, fit vas electionis: et ecce impletur: « Dividet escas: » divisiones escarum ejus ubique recitantur. Vide quemadmodum dividat escas. Novit quid cui congruat. Dividit; non passim, non confuse erogat. Dividit, hoc est, distribuit, distinguit; non passim, non confuse dispensat. Loquitur sapientiam inter perfectos³: quibusdam vero non valentibus capere solidum cibum, dividens dicit, « Lac vobis potum dedi⁴. »

IV. Ecce hoc facit, qui paulo ante faciebat: quid? Nolo recordari: imo recorder hominis nequitiam, ut approbem Dei misericordiam. A quo patiebatur Christus, patitur pro Christo: fit Paulus ex Saulo; fit verus testis ex falso. Qui spargebat, colligit: qui oppugnabat, defendit. Unde hoc Saulo, quod dicimus? Ipsum audiamus. Quæritis, inquit, unde hoc mihi? Non est, inquit, hoc a me: « Misericordiam consecutus sum. » Non est, inquit, mihi hoc a me: « Misericordiam consecutus sum. Quid » retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi⁵? » Retribuit enim, sed non mala pro malis: retribuit plane, sed non mala pro malis: retribuit bona pro malis. Quid ergo retribuam? « Calicem salutaris accipiam. » Certe retribuemas? Accipis: adhuc accipis. Sed modo plane

¹ Gen. xlix, 27. — ² Act. ix, 2. — ³ 1 Cor. ii, 6. — ⁴ 1 Id. iii, 2. — ⁵ Psal. cxv, 12.

propinquante passione, retribuam bona pro bonis, non bona pro malis. Prius ergo Dominus debebat mala pro malis: noluit autem retribuere mala pro malis, sed retribuit bona pro malis. Retribuendo bona pro malis, invenit quomodo retribuere bona pro bonis.

V. Ecce enim in Paulo, prius Saulo, nihil boni invenit. Cum in illo nihil boni invenisset, mala dimisit, bona retribuit. Cum ergo ei prius bona retribuit, prævenit: sed donando bona quibus retribuere bona, ecce retribuit mercedem his bonis operibus. Bonum certamen certanti, cursum consummanti, fidem servanti, retribuit bona: sed quibus bonis? Quæ ipse dedit. Annon ipse dedit, ut bonum certamen certares? Si non ipse dedit, quid est quod alio loco dicis? « Plus illis omnibus laboravi, non » autem ego, sed gratia Dei mecum¹. » Ecce iterum dicis, « Cursum consummavi. » Non et ipse dedit, ut cursum consummares? Si non ipse dedit, quid est quod alio loco dicis: « Non volentis, neque currentis, sed miserentis est » Dei²? Fidem servavi. » Servasti: agnosco, approbo; fateor, servasti. Sed, « Nisi Dominus custodierit civitatem, in vanum vigilat qui custodit eam³. » Illo ergo ipso adjuvante, ipsoque donante, et bonum agonem certasti, et cursum consummasti, et fidem servasti. Da veniam, Apostole, propria tuam non novi, nisi mala. Da veniam, Apostole; dicimus, quia tu docuisti: audio confitentem, non invenio ingratum. Prorsus tua a te tibi parata non novimus, nisi mala. Cum ergo Deus coronat merita tua, nihil coronat nisi dona sua.

VI. Hanc fidem veramque pietatem, ne quis extollatur de libero arbitrio, in bonis operibus, (quæ quisquis accipit, sic accipiat, ut noverit dantem, ut quisquis datori non sit ingratus, medico non superbiat, vel adhuc

¹ 1 Cor. xv, 10. — ² Rom. ix, 16. — ³ Psal. cxxvi, 1.

insanus, vel non a se sanus:) hanc, inquam, fidem veramque pietatem nullæ argumentationes evellant de cordibus vestris. Servate quod accepistis. Quid enim habetis, quod non accepistis? Hoc est Deo confiteri, dicere quod ait apostolus Paulus: « Nos autem non spiritum » hujus mundi accepimus¹. » Spiritus hujus mundi facit superbos, spiritus hujus mundi facit inflatos, spiritus hujus mundi facit ut putet se quisque aliquid esse, cum nihil sit. Sed contra spiritum hujus mundi, quid ait Apostolus? Contra spiritum hujus mundi inflatum, superbum, tumidum, elatum, non solidum, quid ait? « Nos non spiritum hujus mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo » est. » Unde probas? « Ut sciamus quæ a Deo donata » sunt nobis. Audiamus ergo Dominum dicentem: « Sine » me nihil potestis facere². » Et illud: « Nemo habet » quidquam, nisi ei datum fuerit desuper³. » Et, « Nemo » venit ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum⁴. » Et illud: « Ego sum vitis, vos palmites. Sicut palmes » non potest facere fructum a semetipso, nisi manserit in » vite; sic et vos, nisi in me manseritis⁵. » Et illud quod Jacobus apostolus protestatur, dicens: « Omne datum » bonum, et omne donum perfectum de sursum est, descendens a Patre luminum⁶: » Et quod apostolus Paulus ad reprimeudam præsumptionem illorum, qui de libero arbitrio gloriantur, clamat et dicit: « Quid habes, » quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris » quasi non acceperis⁷? » Et illud: « Gratia salvi facti » sumus per fidem, et hoc non ex nobis. Dei enim donum » est, ut ne quis extollatur⁸. » Et illud: « Vobis donatum » est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiam

¹ 1 Cor. ii, 12. — ² Joan. xv, 5. — ³ Id. iii, 27. — ⁴ Id. vi, 44. — ⁵ Id. xv, 4, 5. — ⁶ Jacob. i, 17. — ⁷ 1 Cor. iv, 7. — ⁸ Ephes. ii, 6.

» ut pro ipso patiamini¹. » Et illud : « Deus qui cœpit in » vobis opus bonum, perficiet². » Hæc ergo et his similia diligenter ac fideliter cogitantes, non acquiescamus eis qui liberum arbitrium in superbiam extollentes, præcipitare magis quam elevare conantur. Sed humiliter consideremus illud quod Apostolus dicit : « Deus est qui » operatur in vobis et velle et perficere³. »

VII. (Gratias⁴ agamus Domino ac Salvatori nostro, qui nos nullis præcedentibus meritis vulneratos curavit, et inimicos reconciliavit, et de captivitate redemit, de tenebris ad lucem reduxit, de morte ad vitam revocavit : et humiliter confitentes fragilitatem nostram, illius misericordiam deprecemur, ut quia nos, secundum Psalmistam, misericordia sua prævenit⁵, dignetur in nobis non solum custodire, sed etiam augere munera vel beneficia sua, quæ ipse dignatus est dare : qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.)

SERMO CCCXXXIV⁶.

In Natali Martyrum.

I. OMNIUM quidem bonorum fidelium Christianorum, maxime tamen gloriosorum Martyrum est vox ista : « Si » Deus pro nobis, quis contra nos⁷? » Fremebat mundus adversus eos, populi meditabantur inania, principes conveniebant in unum⁸ : excogitabantur novi cruciatus,

¹ Philip. I, 29. — ² Ibid. 6. — ³ Id. II, 13. — ⁴ Reliqua quæ clauduntur uncinis adjecta videntur ab alio, forte a Caesario. — ⁵ Psal. LVIII, 11. — ⁶ Alias 48 de Sanctis. — ⁷ Rom. VIII, 31, Beda et Florus, ibid. — ⁸ Psal. II, 1.

et poenas incredibiles inveniebat ingeniosa crudelitas. Obruebantur opprobriis, falsis arguebantur criminibus, custodiis intolerabilibus includebantur, unguis exarabantur, ferro perimebantur, bestiis fubrigebantur, ignibus cremabantur, et dicebant Martyres Christi : « Si » Deus pro nobis, quis contra nos? » Totus mundus contra vos, et dicitis : « Quis contra nos? » Respondent tibi : Et quis est totus mundus, quando pro eo nos morimur, per quem factus est mundus? Dicant, dicant, audiamus, simul dicamus : « Si Deus pro nobis, quis » contra nos? » Severe possunt, maledicere possunt, calumniari possunt, falsis opprobriis agitare possunt, postremo possunt corpus non solum perimerè; sed etiam laniare; et quid facient? « Ecce enim Deus auxiliator » mihi est, et Dominus susceptor est animæ meæ¹. » Dic mihi, beate Martyr : corpus tuum laniatur, et tu dicitis : Nihil ad me pertinet? Etiam dixi. Quare? dic nobis quare. Quia « Dominus susceptor est animæ meæ. » Corpus meum per animam meam restauratur. Capillus meus non perit, et caput perit? Pilus meus non perit; sed a canibus corpus tuum laceratur. Et quid ad me? Etsi a canibus corpus meum laceratur, sed a Domino suscitatur. Mundus interfector est corporis mei, sed « Dominus susceptor est animæ meæ. » Et qui mihi obest, cum sit Dominus susceptor animæ meæ, quod mundus interfector est corporis mei? Quid perdidisti, quid amisti? Quando Dominus susceptor est animæ meæ, erit et restitutor corporis mei. Quid mihi deerit, si membra mea dilaceret inimicus, quando capillos meos dinumerat Deus? Exhortans Martyres suos Christus, ne ab inimicis persecutoribus aliquid formidarent : « Capilli, inquit, » vestri omnes numerati sunt². » Timebo ergo de damno

¹ Psal. LIII, 6. — ² Luc. XII, 7.

membrorum, quando securitatem accepi de numero capillorum? Ergo dicamus, dicamus ex fide, dicamus in spe, dicamus flagrantissima charitate: « Si Deus pro nobis, quis contra nos? »

II. Ecce contra te rex, et tu dicis: « Quis contra nos? » Ecce contra te omnis populus, et tu dicis: « Quis contra nos? » Unde probas, o gloriose Martyr; unde mihi probas quod dicis: « Si Deus pro nobis, quis contra nos? » Manifestum est enim, quia si Deus pro vobis, quis contra vos? Sed proba quia Deus pro vobis. Non ergo probo? Ecce doceo: « Qui Filio proprio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum¹. » Hoc quod sequitur, cum Apostolus legeretur, audistis. Cum enim dixisset: « Si Deus pro nobis, quis contra nos? » tanquam ei diceretur: Proba quia Deus pro vobis: continuo attulit grande documentum, continuo introduxit Martyrem Martyrum, testem testium; illum scilicet cui proprio Filio Pater non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum: hinc probavit Apostolus vere se dixisse: « Si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui etiam Filio proprio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. » Quomodo non et cum illo omnia nobis donavit? Quando cum illo omnia donavit nobis, et ipsum donavit nobis. Numquid terret me fremitus mundi, cui donatus est Artifex mundi? Christum nobis donatum esse gaudeamus, et nullos Christi inimicos in hoc sæculo timeamus. Quis enim nobis donatus sit videte: « In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. » Ipse est Christus, ipse est unigenitus Dei Filius, ipse est gignenti coæternus. « Omnia per ipsum facta sunt. » Quomodo non nobis donata sunt, quæ per ipsum facta sunt, quando nobis donatus est ipse, per

¹ Rom. viii, 32.

quem omnia facta sunt? Et ut sciatis quia ipse est: « Verbum caro factum est, et habitavit in nobis¹. » Desidera et expete donatam tibi vitam Christi; et donec pervenias, tene pignus mortem Christi. Non enim, promittens nobis victurum se esse nobiscum, potuit majus pignus dare nobis, quam mori pro nobis. Mala, inquit, vestra pertuli, bona mea non reddam? Promisit, cautionem fecit, pignus dedit; et tu dubitas credere? Promisit, cum hic inter homines ambularet; cautionem fecit, cum Evangelium scriberet. Ad pignus ipsius quotidie dicis: Amen. Pignus accepisti, quotidie erogatur tibi. Noli desperare, qui vivis ex pignore.

III. An forte injuria fit unigenito Filio, cum dicitur, quod donatus est nobis, tanquam ipse futurus sit nostra possessio? Plane ipse futurus est. Quid enim si quispiam hodie tibi donet villam amœnam et fertilem, ubi te delectet semper habitare propter amœnitatem, unde te possis facile sustentare propter fertilitatem, nonne amplecteris donum, et danti gratias agis? In Christo mansuri sumus. Quomodo non erit nostra possessio, ubi manebimus, et unde vivemus? Dicat et hoc Scriptura, ne nostris conjecturis aliquid contra disciplinam verbi Dei usurpasse videamur. Audi quid ei dicat quidam qui noverat: quia « Si Deus pro nobis quis contra nos? Dominus, inquit, pars hæreditatis meæ². » Non dixit: O Domine, quid das mihi aliquam hæreditatem? Quidquid mihi dederis, vile est. Tu esto hæreditas mea, amo te, totus amo te, toto corde, tota anima, tota mente amo te. Quid erit mihi, quidquid dederis mihi præter te? Hoc est Deum gratis amare, de Deo Deum sperare, de Deo properare impleri, de ipso satiari. Ipse enim sufficit tibi, præter illum nihil sufficit tibi. Noverat hoc Philip-

¹ Joan. i, 1 et seqq. — ² Psal. xv, 5.

pus, quando dicebat : « Domine, ostendē nobis Patrem, » et sufficit nobis¹. » Quando ergo erit quod Apostolus dicit in fine : « Ut sit Deus omnia in omnibus, » ut ipse sit nobis quicquid hic sine illo desideramus², et cuius desiderio plerumque in illum peccamus? Pro omnibus ipse erit nobis, quando erit Deus omnia in omnibus. Peccas in Deum ut manduces, peccas in Deum ut vestiariis, peccas in Deum ut vivas, peccas in Deum ut honoreris. Et quando omnia numerabo? Noli in Deum propter ista peccare. Propter cibum peccas in Deum? cibis tibi æternus erit Deus. Propter vestem peccas in Deum? immortalitate te vestiturus est Deus. Propter honorem peccas in Deum? honor tuus erit Deus. Propter amorem vitæ temporalis peccas in Deum? æterna vita tibi erit Deus. Noli propter aliquid in eum peccare. Ipsum enim debes gratis amare, qui ipse te poterit pro rebus omnibus satiare.

SERMO CCCXXXV³.

In Natali Martyrum.

I. QUONIAM dies sanctorum Martyrum est, unde potius aliquid delectet nos dicere, nisi de gloria ipsorum? Adjuvet nos Dominus Martyrum, quia ipse est corona eorum : Voce Martyrum audivimus paulo ante beatum apostolum Paulum prædicantem : « Quis nos separabit » a charitate Christi? » Ista vox est Martyrum : « Tribu-

¹ Joan. xiv, 8. — ² 1 Cor. xv, 28. — ³ Alias 50, de Sanctis.

» latio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Sicut Scriptum est : » Propter te morte afficimur tota die, deputati sumus » ut oves occisionis. Sed in his omnibus superamus per » eum qui dilexit nos⁴. » Hæc est vox Martyrum, omnia tolerare, et de se nihil præsumere, illum diligere qui glorificatur in suis : « Ut qui gloriatur, in Domino gloriatur². » Noverant et illud quod nos cantavimus paulo ante : « Lætamini in Domino, et exultate justi³. » Si justi in Domino lætantur, injusti non noverunt lætari nisi in sæculo. Sed ipsa est prima acies debellanda : primo vincendæ sunt delectationes, et postea dolores. Quomodo potest superare mundum sævientem, qui non potest superare blandientem? Blanditur hic mundus, pollicendo honores, divitias, voluptates : minatur hic mundus, intentando dolores, egestates, humilitates. Qui non contemnit quod pollicetur, quomodo superare potest quod minatur? Habent delectationem suam divitiæ : quis nesciat? Sed plus habet delectationis justitia. Delectare divitiis cum justitia. Ubi autem talis articulus tentationis inciderit, ut duo hæc veniant in tentationem, divitiæ et justitia, et non possis habere utrumque, sed si miseris manum ad divitias, necesse est ut amittas justitiam ; si miseris manum ad justitiam, pereant divitiæ : modo elige, modo pugna ; modo videamus si non sine causa cantasti : « Lætamini in Domino, et exultate » justi : » modo videamus si non sine causa audisti : « Quis nos separabit a charitate Christi? » Et quidem prætermisit omnia, quibus blanditur mundus ; et te voluit commemorare, cui blanditur mundus. Quare? Quia certamina Martyrum prænuntiabat, illa utique certamina, ubi vicerunt persecutionem, famem, sitim, eges-

⁴ Rom. viii, 35 seqq. — ² 1 Cor. i, 31. — ³ Psal. xxxi, 11.

tatem, ignominiam, ad extremum timorem mortis et hostem sævissimum.

II. Sed videte, fratres, quia totum ars¹ Christi facit. Admonet nos Apostolus, ut præferamus charitatem Christi mundo. Quantas angustias patiuntur, qui volunt rapere res alienas? « An persecutio, » ait? Et ipsa non frangit. Avaritia terretur, avarus rapit ac timet poenam, æstuat in rapinam. Multi etiam famem patiuntur, dum acquirunt et faciunt lucra, quibus præcipimus jejuna, et excusant se stomacho. Vacat illis toto die solidos numerare, et jejuni dormiunt. « An nuditas, » ait? Quid dicam de nuditate? Quotidie negotiatores de naufragio nudi evadunt, et iterum navigant ad periculum. Unde quotidie periclitantur homines, nisi propter divitias acquirendas? Nec gladius prohibet. Capitale crimen est falsitas, et tamen comminuitur hæreditas. Si ergo hoc meretur temporalis cupiditas, quare non mereatur Christi hæreditas? Avarus dicit in corde suo, qui forte non audet in lingua sua: Quis nos separabit a cupiditate auri? Tribulatio? an angustia? an persecutio? Possunt et avari dicere auro: Propter te occidimur tota die. Optime ergo dicunt sancti Martyres in Psalmo: « Judica me, » Deus, et discerne causam meam de gente non sancta². » Discerne, inquit, tribulationem meam: tribulantur et avari. Discerne angustias meas: patiuntur angustias et avari. Discerne persecutiones meas: patiuntur et avari. Discerne famem meam: pro auro acquirendo esuriunt et avari. Discerne nuditatem meam: pro auro despoliuntur et avari. Discerne mortem meam: pro auro moriuntur et avari. Quid est: « Discerne causam meam? Propter te morte afficimur tota die. » Illi propter aurum, nos propter te. Similis poena, sed discreta causa. Ubi dis-

¹ Forte, charitas. — ² Psal. XLII, 1.

creta est causa, ibi certa est victoria. Si ergo causam intuemur, solemnitates Martyrum amamus. Amemus in eis, non passiones, sed causas passionum. Nam si amaverimus passiones tantum, multos inventuri sumus qui pejora patiuntur in causis malis. Sed causam attendamus, crucem Christi attendite: ibi erat Christus, ibi erant et latrones. Similis poena, sed dissimilis causa. Unus latro credidit, alius blasphemavit. Dominus tanquam de tribunali inter ambos judicavit: illum qui blasphemavit, in tartarum damnavit; alterum secum duxit in paradysum. Quare hoc? Quia etsi æqualis poena, sed impar erat causa. Eligite ergo Martyrum causas, si vultis pervenire ad Martyrum palmas.

SERMO CCCXXXVI¹.

In dedicatione Ecclesie, I.

I. CELEBRITAS hujus congregationis, dedicatio est domus orationis. Domus ergo nostrarum orationum ista est, domus Dei nos ipsi. Si domus Dei nos ipsi, nos in hoc sæculo ædificamur, ut in fine sæculi dedicemur. Ædificium, imo ædificatio habet laborem, dedicatio exultationem. Quod hic fiebat, quando ista surgebant, hoc fit

¹ Alias de Tempore 256. — Possidius in Indiculo, c. x, notat de dedicatione Ecclesie Tractatus duos: ipsa, putamus, habitos die, qua primum dedicatio fiebat, populi conventu presente celeberrimo, non vero qua post annum deinceps recolebatur facta jam ante dedicatio. Hujusmodi quippe anniversaria solemnitas in veteri Carthagenensis Ecclesie Calendario nullum extat vestigium.